

Ágh István

(1938, Felsőöskéz) költő, író,
műfordító, Budapesten él,
Kossuth-díjas

Ágh István

Arcunk az ég

Serfőző Simon verseiről

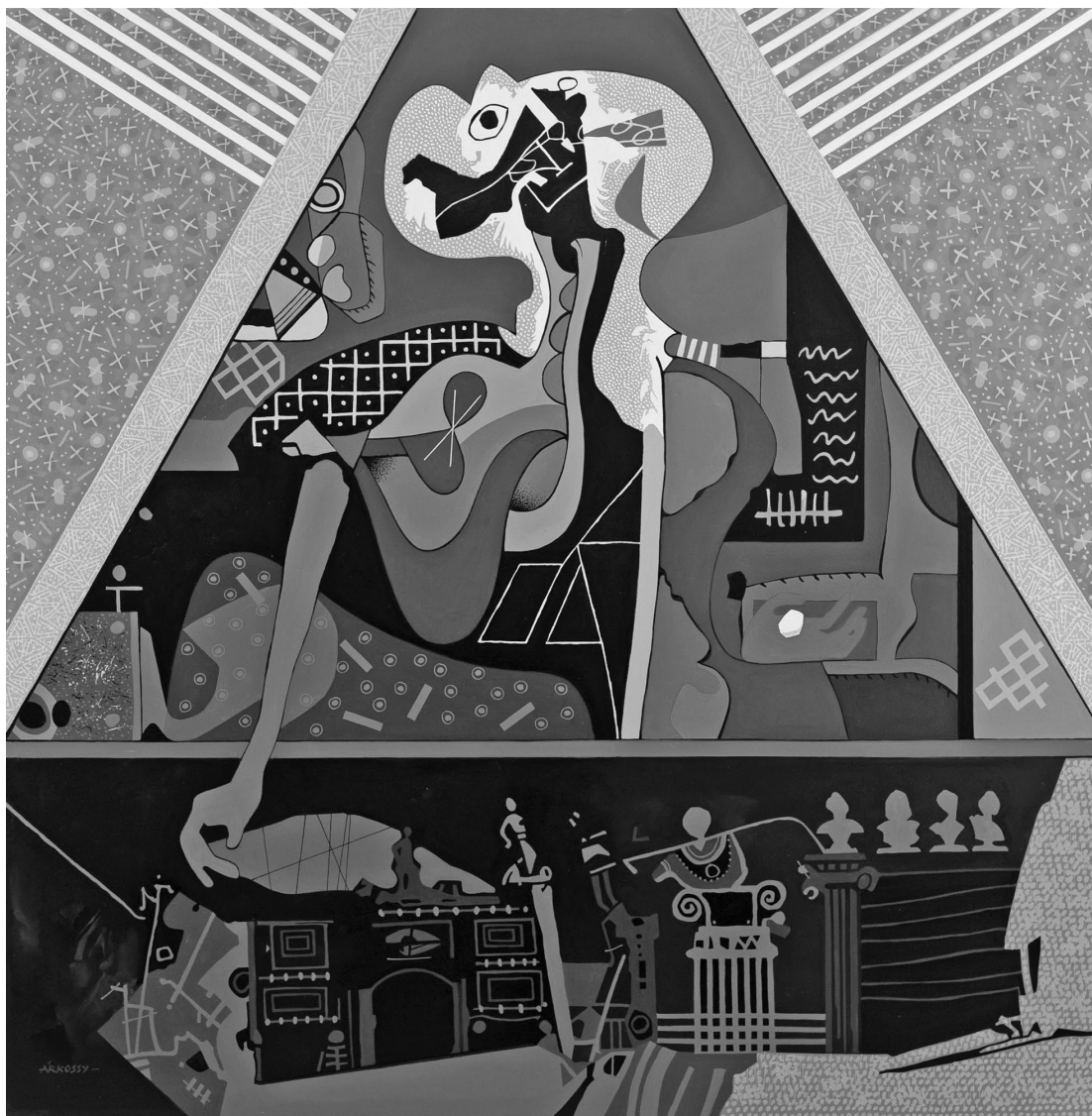
Az összegyűjtött versek kötete hatvan év termését, 1959–2019-ig írt verseit fogja össze. Fél évszázadot, századvéget és ezredfordulót megélve törekedett tehetsége elrendelése szerint, sorsa és a magyar élet kimondására. Így lett az idők hű követője, rendszerek elszenvedője, lázadója, aki az igazság jegyesének született. Ha a költő a közelmúlt történelmének lírai hőse, akkor ő maga a kora is. Benne számolták föl a parasztságot, a magyar népi hagyományt, vele együtt hajtották világgá, a városszelekre a falvak jövőjét, kihalásra ítélték a vidéket az otthon maradt öreg szülők elmúlásával, és a hárommillió magyart, otthontalansággal, a hűtlenek és a vesztesek lelkifurdalásával verték meg. Erről szól ez a költészet az elsőtől az utolsó versig, a történelemnek kitett sors fő szólamával indítva és zárva az *Arcunk az ég* kötetet. A *Tanya* című verssel kezdődik, s az *Otthon voltam* valómásával fejeződik be. Így, elejétől végig, mint testet a gerinc, tetőt a szelemengerenda tartja fönn a hűség, mely által az elvesztett világerő kapja a művészi jóvátételt cserébe. A tanya felszámolásának országossá nőtt szimbólumától, az otthontalanságtól eljutott végül a létezés

Serfőző Simon *Arcunk az ég. Összegyűjtött versek 1959–2019* (Magyar Napló Kiadó, Bp. 2019) című kötete nyerte el 2019. december 12-én Az év legjobb könyve díjat a Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának részéről. A fentiekben Ágh István laudációját olvashatjuk.

otthonosságáig. Ha valaki kevésnek találná ezt a költészetben, gondoljon az élet határtalan bőségére, amelyről Serfőző Simon lírájában azonnal meggyőződhet. Váci Mihály elhíresült *Mindenütt otthon* című versének ellentétéként nem az a fontos számára, hogy mindenkit szeretve érezze otthon magát, hanem hogy otthona legyen egyáltalán, Tamási Áron-i értelemben! Mert ez a helyzet hatvan éven keresztül, s azután is érvényes maradt, időszerű, vagyis korszerű Serfőző Simon költészete is, mondanivalóját és formai jellegét tekintve egyaránt. Ami már a *Tanya* című versben feltűnik mint meglepő elem: a világ emberi viselkedése. S ez a felfogás és kifejezési mód, amit antropomorftárgyiasságnak nevezhetünk, miként azt Jánoši Zoltán a versek után közölt nagy tanulmányában kifejti, megtalálva okát a magányos tanyasi gyerek viselkedésében. Én is állíthatom, hogy ez a jellegzetesség a költő személyiségéből és élethelyzeteiből ered, nincs köze ötletéhez és kordivathoz, mégis kapcsolódik a modernhez, úgy, hogy valami ősi észjárás, világ-felfogás, mítosz fordítja arrafelé. A *Gyerekidő* című regényéből érthetjük meg költői módszerét, amit tarthatunk egy magányos fiú különös elfoglaltságának is: társunkká változtatni környezetünket, pajtásunkká szelídíteni a tárgyakat, személyessé varázsolni mindent, a szerszámoktól a mezei vadakig. Lírája szerencséje ez, állandó lehetőség a lélek, a gondolat és érzélem kifejezésére. Nem az objektív líra, inkább Sinka

István juthat eszünkbe témáiról és prózába hajló verseiről, a hasonló világképről, noha megírásuk idején a szerző még egyetlen Sinka-verset sem olvasott. Ősi mágikus funkcióban létezik nála is a nyelv, amikor a ráolvasás maga a költészet volt, s még azt a folyamatot is követhetjük, amelynek során a rögnehez szavak finom, szívig ható zenévé válnak. Így tartja be a tartalom és a forma egyensúlyát, hogy a beszéd megrendítő ereje ne gyöngítse el a zene finomságát, vagyis hogy ezek a tartalmak a legtermészete-

sebb, legidőtlenebb magyar nyelven szólnak, és megragadó képzettársítások, metaforák emelik verseit művészi magasságba. A magyar szavak, amelyek már csak a nyelvkincsben világítanak, akár a gyerekkori szerszámok, itt esztétikai értéké válnak, a múlt igazolásaként. A győztes küzdelem terepe, akár az ország, ahol visszaáll a világ szétdöntött rendje, legalább ebben a nagy: a teremtő költészetben. Minden a saját rendeltetése szerint érvényesül.

A régész